

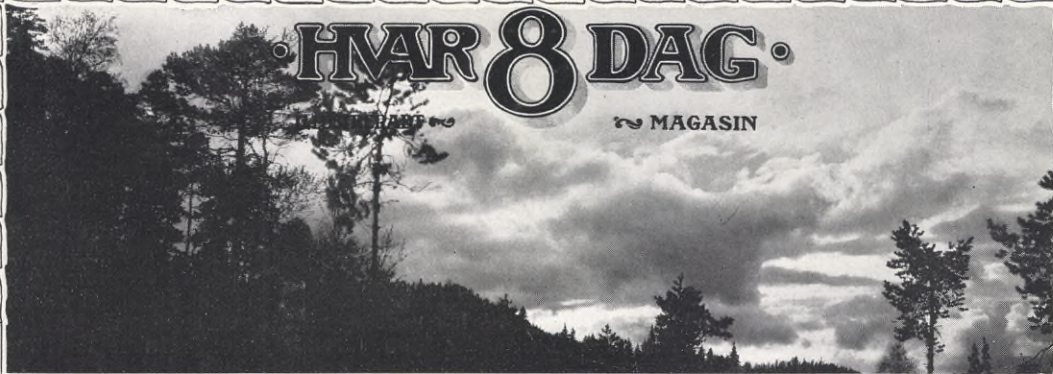
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

MAGASIN

NATTBILD FRÅN ÖSTERÅSEN. — EFTER AMATÖRFOTOGRAFI.

14:DE ÅRG.

DEN 14 SEPTEMBER 1913.

N° 50

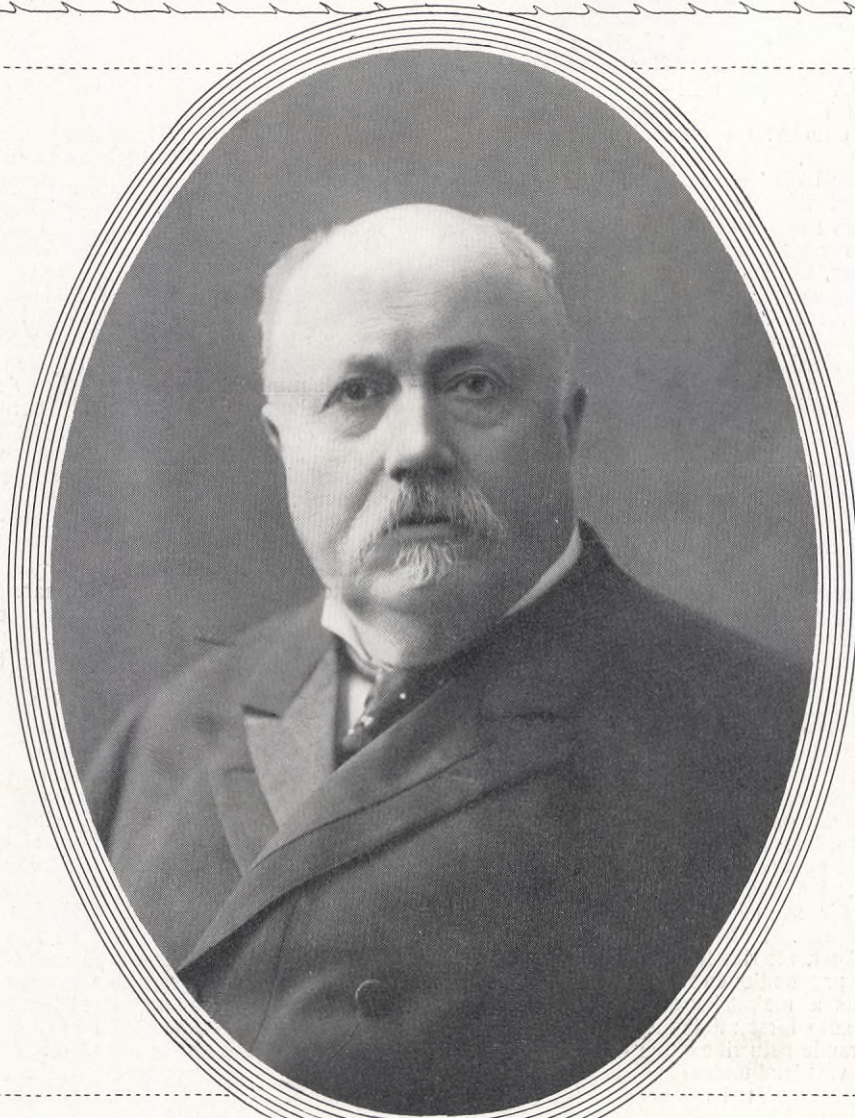

Foto. Sjöqvist, Örebro.

Kliché: Bengt Sjöresparre.

Th. Nordström.

Sjuttio år fyllde den 31 sistlidne augusti f. landshöfdingen Theodor Nordström.

Carl Fredrik Theodor Nordström är nämligen född den 31 augusti 1843 i Hälsingfors och sålunda till börden finne. Det dröjde emellertid icke länge, förr än fadern, den på den svenska historieforskningens lika mycket som på lagstiftningsarbetets område berömdé J. J. Nordström lämnade sin professur vid det finländska universitetet för att flytta öfver till Sverige och där 1847 öfvertaga ställningen som riksantikvarie. Sålunda fick Theodor Nordström från späda år sin uppfostran förlagd till den svenska hufvudstaden och växte upp till en dennas och Sveriges hängifne son. Det visade sig snart, att han fått mottaga i arf sin faders ovanliga begåfning, omfattande intressen och okufliga energi, därtill parade med en älskvärdhet, som hvart han kom förvärfvade honom vänner. Student i december 1861 ägnade han sig åt studier för filosofiska graden, särskildt inom de naturvetenskapliga ämnena, och förvärfvade sig 1869 i Uppsala den akademiska lagern. Följande år deltog han i den då företagna svenska expeditionen till Grönland och inträdde vid hemkomsten som medarbetare i Sveriges geologiska undersökning, där han tjänstgjorde åren 1871—72 äfvensom 1873. Läsåret 1872—73 var han därejämte t. f. lärare vid Tekniska högskolan. Sistnämnda år träffade han emellertid ett definitivt val mellan de olika lefnadsbanor, som lågo öppna framför honom, och inskref sig i bäragsstaten.

Den närmast följande tiden (1875—79) tillbragte Nordström dels med verksamhet som konsulterande ingenjör, dels med uppehållande af förordnanden inom bäragsstaten, tills han slutligen det sistnämnda af dessa år blef grufingenjör och 1881 bergshauptman vid Sala silfververk. Det var sålunda med en sällsynt teoretisk erfarenhet på bergshandteringens område, som Nordström 1884 inträdde i kommerskollegium, och det dröjde ej heller mer än tvenne år, förr än han utbytte platsen vid protokollet mot säte i församlingen som medbeslutande målsman för bergsmannanärningarna, ehuru den egentliga utnämningen till kommerseråd kom först 1891. — Redan dessförinnan hade han 1884 kallats att biträda i civildepartementet vid utarbetande af förslag till ny grufvestadga och fick nu säte bl. a. i den 1889 tillsatta apatitkommittén. Han hade ock på annat sätt gifvit tillkänna sitt intresse för svenskt näringslif. 1876 hade han sålunda företagit en längre resa till Norra Amerika och världsutställningen i Philadelphia, 1878 en annan till Färöarne och Skottland, under hvilka han gjort värdefulla iakttagelser och rön. Det dröjde ej heller länge, förr än han äfven utom ämbetsverket, icke blott bland bergsbrukets målsmän, utan jämväl bland landets näringsidkare i allmänhet kom i åtnjutande af det största anseende för klok och praktisk blick och aldrig svikande intresse.

Så hälsades det ock med allmän tillfredsställelse, när det förspordes, att kommerserådet Nordström 1897 kallats till generaldirektör och chef för k. järnvägsstyrelsen. I denna egenskap blef han i tillfälle utträtta mera för svenskt bergsbruk än någonsin i kommerskollegium. Det var nämligen till ej ringa del hans förtjänst, att riksdagen 1898 förmäddes bifalla den k. propositionen om anläggande af den stora lappländska malmfältsbana från Gellivare till Riksgränsen, som först möjliggjorde det lyftande af de stora slumrande naturrikedomar däruppe, utan tillgång till hvilka vårt land under det sista årtiondet torde ha stått sig ganska slätt i afseende på förmågan att fullgöra sina utländska betalningsförbindelser. Hårtill komma betydande andra järnvägsbyggen under Nord-

ströms generaldirektörstid: den norrländska stambanans förlängning, åstadkommande af den felande länken mellan det nord- och sydsvenska järnvägsnätet öfver Krylbo samt Bohusbanan, som dock ännu förgäfvets uträcker handen till åstadkommande af den genaste öfverlandsförbindelsen mellan Kristiania och kontinenten.

I öfrigt kan ju ej blifva tal om någon uttömmande redogörelse för allt hvad inom det svenska statsbaneväsendet åstadkoms under Nordströms generaldirektörstid. Knappast någon period af dess historia har varit utmärkt för ett mera sjudande lif. Därunder kom decentralisationen inom förvaltningen medelst särskilda distriktsförvaltningar först till utförande, därunder verkställdes omfattande förarbeten till zontariffens tillämpning på personbefordrans område. Det bör tilläggas, att generaldirektör Nordström äfven i sällsynt grad var i åtnjutande af den underlydande personalens förtroende och sympatier, och det inom alla grader.

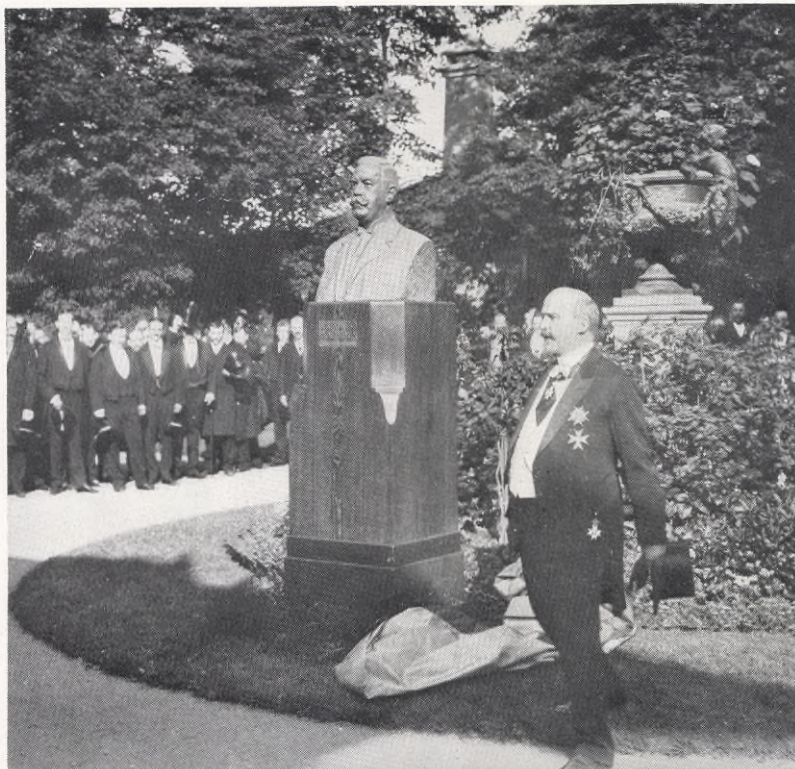
Ända till oktober 1904 kvarstod Nordström på denna maktpåliggande post. Men då ansåg han sig icke utan skäl ha anspråk på att komma i åtnjutande af en mindre uppslitande befattning och mottog den efter Svedelius ledigblifna landshöfdingestolen i Örebro. Sina sista arbetsår i offentlig tjänst fick han alltså tillbringa i en af det gamla svenska bäragsbrukets centralhärdar. Hans värksamhet här var utmärkt af samma outtröttlighet och framgångsrikhet som alltid och det rädde allmän sör i länet, när han i oktober för två år sedan ansåg sig böra inlägga ansökan om afsked.

Utänför sin ämbetsmannabana har Nordström utfört ett synnerligen omfattande arbete i af medborgare honom anförtrodda frivilliga värf. 1883—86 var han stadsfullmäktig i Sala och ledamot af Västmanlands läns landsting. Hufvudstadens valmän insatte honom både i stadsfullmäktige (1893—94) och Andra kammaren (1897—1905) och de förstnämnda anlidade honom såväl för sitt beredningsutskott (1895—97) som för styrelsen för sitt första industriella verk, gasverket, i hvilken han samma år var ordförande. — I politiskt hänseende tillhörde han den meningsriktning, som i framlidne riksarkivarien Odhner hade sin främste märkesman: liberal i handelspolitik, moderatkonservativ i författningsfrågor, tillmötesgående i fråga om de nya socialpolitiska uppgifterna. Särskildt bör nämnas, att Nordström var Svenska statens ombud vid olycksfallsförsäkringskongressen i Brüssel 1897. Åren 1906—11 var landshöfding Nordström ordförande i Örebro läns hushållningssällskap och är nu dess hedersledamot.

De vetenskapliga intressen som besjälade honom, ha äfven under den följande praktiska verksamheten bibehållit sig. Af trycket har han utgifvit ett större antal skrifter och uppsatser till bäragshandteringen hörande såväl som andra ämnen och om arten af detta skriftställarskap vittnar värtaligt, att han år 1900 kallades till ledamot af k. vetenskapsakademien liksom att han för närvarande är denna akademis præs.

Ej heller reslusten och resglädjen ha öfvergifvit honom. År 1899 företog han en färd genom Ryssland och Sibirien ända till på andra sidan Baikal-sjön och ännu i fjol såg man honom på ett besök i Afrika, från hvilket han lämnat lifliga reseskildringar, som låta hoppas, att han ännu i många år med hälsa och vigör skall röra sig ibland oss.

I öfrigt har Nordström efter afskedstagandet anlitas för hvarjehanda ordförandeuppdrag såsom i sällskapet St Eric i Stockholm, Sveriges allmänna djurskyddsförening m. fl.

Efter fotografen.

Kliche: Bengt Sjöveersparre.

DIREKTÖR ERIK BOLINDERS PORTRÄTTBYST afstäckes af landshöfding Sahlén.

Inom danska militärkretsar umgås man, enligt uppgift, med planer på att utanför Varbergs fästning resa ett minnesmärke öfver den här år 1569 under en belägring af fästningen fallne danske fält-herren och nationalhjälten *Daniel Rantzow*. Minnesmärket skulle komma att uppställas på den s. k. Daniel Rantzowklippan, sydväst om Varbergs fästning.

Amatörfotograf.

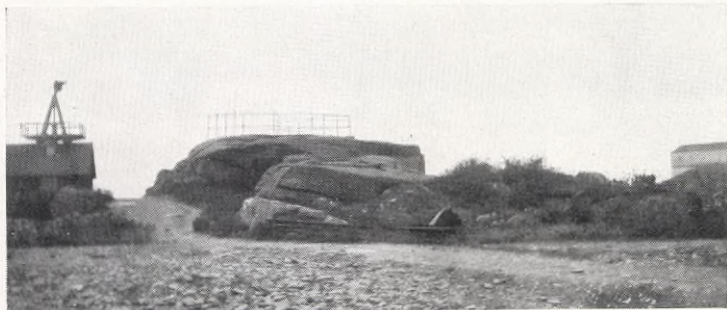
Kliche: Bengt Sjöveersparre.

INSKRIPTION I KLIPPAN.

närmast stående, föräldrar samt två bröder och en syster, sörjes den bortgångne af en stor vänkrets.

HERRAR FOTOGRAFER

uppmånas att vid insändande af bilder till HVAR 8 DAG icke urkläta utsättandet af tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. Endast då angives fotografen.

Amatörfotograf.

Kliche: Bengt Sjöveersparre.

DANIEL RANTZOWS KLIPPA VID VARBERGS FÄSTNING.

Direktör Erik Bolinders 50-årsdag den 31 aug. högtidligt hölls med en anslående fäst ute vid Bolinderska fabriken verkstäder vid Kallhäll. Sedan fäst-deltagarna, bland hvilka märktes landshöfding Sahlén och bolagets öfriga styrelseledamöter, samlats, öfverlämnades till jubilarer som gäva från ingenjör- och tjänstemannapersonalen en af Carl Eldh utförd byst af direktör Bolinder afsedd att pryda Bolinderska kontoret i Stockholm.

*

En sorglig olyckshändelse inträffade den 29 aug. på Taxinge Näsby gård vid Mariefred, hvarvid *underlöjtnant Carl Cervin*, vid tillfället gäst på stället, satte livet till. Vid öppnandet af ett hårdt fastsittande fönster råkade löjtnant Cervin förlora balansen och öfver den lågt anbringade karmen störta ut från tre våningars höjd, i fallet mot gårdsplanen ljutande en ögonblicklig död.

Den så sorgligt omkomne unge mannen var äldste son till bankir Carl Cervin i Stockholm och hans maka, född Dickson. Löjtnant Cervin vid fränfallet 26 år gammal hade 1908 erhållit sin officersfullmakt. Utom de

UNDERLÖJTNANT CARL CERVIN omkommen genom olycksfall.

Foto. Sjöberg, Malmö.

GUSTAF VON ESSEN. I Ryssland häktad såsom misstänkt för spioneri.

Efter fotografi.

STURE SELANDER, den 7-åriga råddaren. Text å sid. 790.

Foto. Almqvist, Helsingborg.

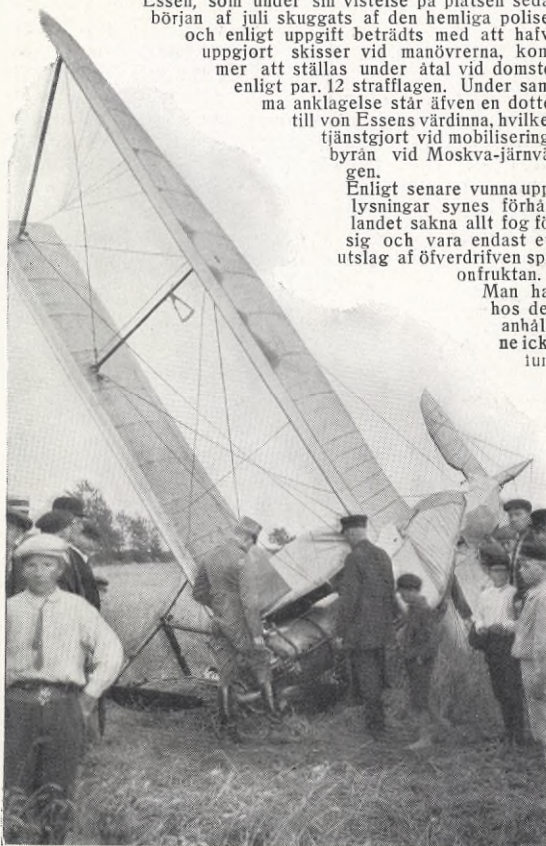
ERIK HULTHEN. Text å sid. 790.

Enligt från Petersburg ingången underrättelse har löjtnanten vid Skånska husarregementet, juris och fil. kand. *Reinhold Gustaf David von Essen* häktats såsom misstänkt för spioneri, bedrivet vid de stora kejsarmanövrerna i Duderhof strax sydväst om Petersburg, under sommarmånaderna förläggningssort för en del af Petersburgs garnison. Löjtnant von Essen, som under sin vistelse på platsen sedan början af juli skuggats af den hemliga polisen och enligt uppgift beträddts med att hafva uppgjort skisser vid manövrerna, kommer att ställas under åtal vid domstol enligt par. 12 strafflagen. Under samma anklagelse står äfven en dotter till von Essens värdinna, hvilken tjänstgjort vid mobiliseringsbyrån vid Moskva-järnvägen.

Enligt senare vunna upplysningar synes förhållandet sakna allt fog för sig och vara endast ett utslag af öfverdrifven spionfruktan.

Man har hos den anhållne icke tün-

nit något som talar för att han vistats i Ryssland för någon annan orsaks skull än den, för hvilken han åtnjuter tjänstledighet, att studera ryska språket.

Efter fotografi.

LÖJTNANT JUNGNERNS HAVERI VID EKESTRÖMMENS GÅRD. Text å sid. 798.

Klippet: Bengt Silfversparre.

Efter fotografi.

FLYGAREN PEGOUD I SITT MONOPLAN FÖR FLYGFÖRSÖK MED HUFVUDET LODRÄTT MOT JORDEN. Text å sid. 798.

Klippet: Bengt Silfversparre.

“C'est l'artillerie suédoise!
A la retraite! A la retraite!”
Fransmännen vid Dennewitz.

Den 6 innevarande september hälsade Vendes artilleris kanoner med dånande salut regementets stora dag hundraårsdagen af slaget vid Dennewitz, då det med öfverste Carl von Cardell i spetsen utförde en bragd, som hör till de mäst lysande i vår krigshistoria.

Såsom själfständigt regemente räknar Vendes artilleri sin historia från år 1794, och dess första chefer voro C. G. Gyllenstjerna, Carl Armfelt, Johan Norrby och Carl von Cardell, af hvilka den sistnämde är den ryktbaraste.

Cardell var till börden pomrare, men såsom född 1764 svensk undersåte. Hans farfar var landbrukare i närheten af staden Piritz och var gift med en fröken Cardell, efter hvilken Carl von Cardell tog sitt namn. Hon tillhörde en fransk släkt, som under hugenottförföljelserna flytt till Tyskland. Fadern hette Carl Cobes och var justitieborgmästare i Demin, där Cardell föddes, modern Willhelmina Kolhald. Hon hade för öfrigt i sin ungdom varit guvernant för den stora Catarina II af Ryssland, medan denna ännu var den lilla fattiga och obetydliga prinsessan af Anhalt-Zerbst.

Fadern skickade Cardell till Stettin för att studera lagfarenhet, men detta låg inte för unge Carls röst, och snart se vi honom såsom officer vid preussiska artilleriet, från hvilket han öfvergick i svensk tjänst i egenskap af kapten vid ett af honom själf uppsatt kompani vid öfverste von Hintzensterns bataljon. Så blef han informationsofficer vid pommerska artilleribataljonen år 1792, och därefter gick hans befordran så raskt, att han såsom öfverste och chef förde Vendes artilleri vid Dennewitz, efter hvilken bragd han utnämndes till generalmajor. Han kämpade sedermera i Norge, avancerade så småningom till generallöjtnant och baron, samt dog barnlös år 1821, då vid begravningen general af Tibell krossade hans sköldemärke. En vacker minnesvärd restes öfver honom och hans gärning.

Cardells förnämsta militära uppfinning är det så kallade ridande artilleriet, d. v. s. ett fältartilleri, där allt betjäningssmannskap är beridet, och dettas egentliga bloddop skedde den 6 september för hundra år sedan vid Dennewitz. Historien om slaget är ju känd. Napoleon, missnöjd med Oudinots förhållande vid Gross-Beeren, skickade sitt lejon, fursten af Moskva och hertigen af Elchingen, marskalk Michel Ney, den tappreste bland de tappre, att utkräva vedergällning, och så mästerligt skötte sig äfven denne, att hans rörelser lurade alla — utom kronprinsen Karl Johan. Denne märkte, hvart hans forne vapenbroder syftade och träffade i god tid sina anordningar för slaget. Vid Jütebogk och Dennewitz drabbade Ney ihop med general Bülow — sedermera greve af Dennewitz — hvilken senare

Efter litografi.

CARL VON CARDELL.

Utöfne: Ernst Sjöberg.

oaktadt den öfvermådigaste bravour ej kunde få fransmännen att vika, då den svenske kronprinsens ankomst med 75 friska bataljoner fick vågskålen att sänka sig. Ney hade loivat sina trupper, att de om tre dagar skulle äta middag i Berlin, men det blef istället att vända ryggen till och retirera — reträtten urartade för öfrigt snart till panikartad flykt.

De svenska trupper, som först anlände till slagfältet — omkring kl. 5 e. m. voro Cardells tvänne ridande batterier. De sattes in i venstra flygeln af brigaden Borstells artilleri och kunna räkna sig till förtjänst, att segern blef så grundlig, som den blef.

Efter fredsslutet bosatte sig general Cardell i Stockholm, där han för öfrigt inte fann sig så väl

som i stridsvimlet. Han passade också bättre i detta än i salongerna och i ämbetsverken. Greve Karl Axel Löwenhielm — densamme, som vid landstigningen vid Kaskis kapell under 1790 års finska krig eröfrade de två ryska kanoner, som nu stå framför högvakten på Stockholms slott, och som för denna sin bragd fick en hedersvärja af Gustaf III — var president i krigskollegium, och hade i denna sin egenskap många bistra duster med den hetlefrade artilleristen, hvilken naturligtvis först och främst ville tillgodose sitt vapen af de gracer, som kungl. krigskollegium kunde utdela. Det var vid en session i detta verk, som Löwenhielm vid upprepade och tämligen djärva kraf från Cardells sida, fälde de orden, att “ingen besvärar så kungl. kammarkollegium som general Cardell och hans artilleri”.

Cardell flög upp som stungen af en orm.

— Och ingen besvärar så artilleriet som kungl. krigskollegiet, röt han, så att det ekade i salen och fönsterrutorna skallrade.

Löwenhielm blef topp tunnor rasande och slog klubban i bordet så att skaffet sprang af.

— Man yttrar sig inte på det sättet inför mig i kungl. krigskollegium, skrek han.

Cardell upp som en pil och ut i tamburen efter kappan. Löwenhielm begrep mer än väl, hvart krutgubben ville hän och flög efter, hvarpå bägge de höga antagonisterna i fursprång begäfvos sig upp till slottet för att klaga sin nöd för Karl Johan och låta honom afdöma tvisten. Hvem som kom först, och hur det gick, vet jag inte, hvilket verkligen är ledsamt, ty upprådet var säkerligen af en mycket liflig natur.

Vid ett annat tillfälle hade Cardell ätit middag hos kungen på Rosendal och till sin stora förgärlse blifvit kvarbefald för aftonen — han ville hem för att sova middag och var på intet sätt trakterad af Karl Johans vänlighet. Samtalet släpade sig fram skäligen trögt, och för att få tiden att gå tog sig kungen för att med Möerner — Axel Otto, målaren och krigsministern — såsom motläsare deklamera

Foto. Peterson, Ljungbyhed

KONUNGEN (X) MED SKÅNSKA HUSARREGEMENTETS OFFICERSKÅR SAMT UPPVAKTANDE. *Generallöjtnanterna Ugglå (1) och Matern (2) samt regementschefen öfverste von Platen (3).*

Kliche: Kem. A.-B. Drott Sjöfverparre, Stålm Göp.

Corneille för gubben, hvilket tycktes bereda denne en sann tillfredsställelse, till dess en duktig Cardelliansk snarkning kom de båda deklamatorerna att närmare bese den ärade åhöraren, för hvilken skull de gjort sig så mycket besvär med denna af-tonunderhållning. Han sof godt och stilla som barnet på sin moders arm.

Karl Johan rynkade ögonbrynen, beredd att plötsligt slunga ut en våldsam gascognad, för att citera Fröding, men häjdade sig, och vändande sig till Mörner sade han helt tyst för att inte väcka den björn som sof!

— Där ser Mörner en duktig artillerist, som inte begriper poesi.

Det ena goda utesluter inte det andra.

Man påstår i Stockholm att general Cardell inte skrattat mer än två gånger i sitt lif. Den ena gången var vid den ofvan omtalade drabbningen vid Dennewitz. Då han fick den välkomna ordern om anfall, sprängde han fram mot en fransk infanterikolonn med kanonservisen uppryckt mellan kanonerna. Det ridande artilleriet var en nyhet, och fransmännen sågo i den anstörmande styrkan ej annat än kavalleri, hvarför de bildade den klassiska fyrkanten och, med de främre leden på knä, beredde sig att spetsa hästar och karlar på sina bajonetter — skrattande åt den vansinniga chocken.

Men skrattet fastnade dem i strupen, då Cardell på 400 stegs afstånd svängde och bröstade af. I stället för rytteri sågo nu fransmännen de mörka och hotande kanonmyningarne riktade mot sig och — pang — pang — pang — där dånade den ena salvan efter den andra, och kartescherna mjadade ned dem som strå. Så godt som intet lif blef kvar i den tätt sammansluta massan.

Då skrattade Cardell för första gången i sitt lif.

Det låter inte vackert, men man behöfver inte taga skrattet såsom en glädjeyttring öfver fransmännens blodiga manspillan. Det förefaller troligare, att det härledde sig från nervös öfverretning, att den oerhörda psykiska påfrestning, för hvilken Cardell var föremål vid anfallet, utlöste sig på detta sätt.

Huru som hälst så blef Cardell från den dagen af armén ansedd såsom den där hade gemenskap med öfvernaturliga makter — och dessa ej af det slag, som bo på den ljusa sidan. Stockholmarne veko också gärna åt sidan, då de på gatorna mötte den gamle krigaren, där han marscherade kring, ståtlig, argstint och korpulent att skåda.

En morgon då Cardell i sin bostad på artillerigården med stor svårighet drog sin nattskjorta öfver

hufvudet för att byta den mot en annan, inträdde hans betjänt helt förskräckt och anmälde, att "tamburen var full af käringar, som begärde att få se på fargalten".

— Hvad fan säger du?

— Jo, de vill se på fargalten, som enligt annons i Dagligt Allehanda, visas för spekulanter i Artillerigården mellan klockan åtta och tio i. m.

Inom parentes sagdt, så hade verkligen någon gyckelmakare låtit införa en dylik annons, så att käringarne voro ursäktade.

— Framför min hjärtliga hälsning, grymtade generalen bistert, — och be dem dra åt h—e".

— Det har jag redan gjort. Men det hjälper inte det bittersta. De säga, att de gå inte, förrän de fått se på fargalten.

— Nå, då skall de min själ också få sin önskan uppfylld, sade Cardell och trädde i sin nakna och ludna härlighet ut i förstugan. — Här ser ni fargalten, förb. käringar, röt han med sin yppersta kommandostämman, som öfverröstat kanondundret vid Gross-Beeren, Dennewitz och Leipzig. — Här ser ni fargalten! Har ni sett nog? Ut med er då och det på filacken! Iväg!

Aldrig har en samling stockholmsmadammer blifvit mera förfärade. Med ett samfäldt fasans tjut stirrade de på den förfärliga uppenbarelsen och kastade sig så handlöst på hufvudet genom dörren och utför trappan.

Och då generalen i den soliga och vackra sommarmorgonen såg käringarne i en obeskriflig röra tumla om hvarandra och kråla i en hög på marken, under utstötande af de fasansfullaste ångestskrik — då skrattade han för andra och sista gången i sitt lif.

Ett tappert hjärta, ett snillrikt hufvud, en ståtlig typ för sin tid, förtjänar Carl von Cardell att hållas i ett hedradt minne. Och säkerligen glömmes ej heller någonsin hjälten från Dennewitz ärorika dag.

H. F.

Till illustr. å sid. 788.

En duktig räddningsbragd utfördes härom dagen i Hernösand af en sjuårig gosse, Sture Selander, som därvid med fara för eget lif räddade ett par flickor om 8 och 10 år, hvilka fallit i Gådeån, från att drunkna. Den hurtige gossen, hvars porträtt vi här återge, är son till navigationsläraren kapten L. Selander i Hernösand.

Den kände idrottsmannen Erik Hultthén i Helsingborg simmade i torsdags e. m. öfver Öresund mellan Kronborg och Helsingborg, därmed slående alla hittillsvarande rekord på distansen, bl a. den danske mästersimmaren Sörensens med icke mindre än 35 min. Hr H:s tid var 1 t. 23 min., och hans kondition vid framkomsten måste betecknas som ypperlig.

Foto. Almquist, Kristianstad.

AFTÄCKNING AF VÅRDEN "TILL MINNE AF DE 1813 VID GROSSBEEREN, DENNEWITZ O. LEIPZIG STUPADE KAMRATERNA"

Kliché: Bengt Sjöberg

Foto. Tapper, Kristianstad.

KONUNGEN MOTTAGER VENDES ART.-REG:TES 3 DIVISION.

Kliché: Bengt Sjöberg

Bakom H. M:t synes generallöjtnant von Matern och öfverste Toll.

Konungen inspekterade den 5 sept. på Ljungbyhed Norra skånska infanteriregementet o. därefter Skånska husarregementet. Vid aftäckandet gaf konungen uttryck för sin tillfredsställelse med det förtjänstfulla sätt, på hvilket de båda regementena utförd de dem förelagda exercis- o. stridsuppgifterna. Efter slutad inspektion intog konungen middag i Norra skånska infanteriregementets officersmäss och afreste senare på aftonen till Kristianstad för att närvara vid den här påföljande dag till minne af Vendes artilleriregementes deltagande i 1813 års tyska krig anordnade 100-årsfest.

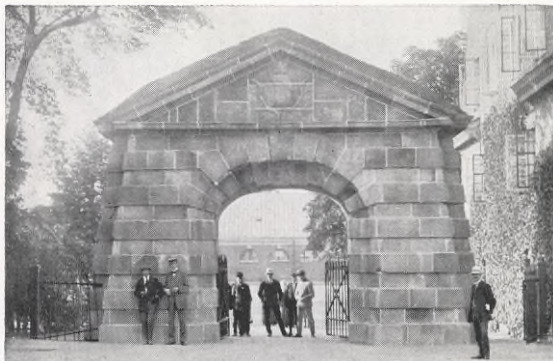

Foto. Tapper, Kristianstad.

DEN NYRÄSTAURERADE "NORREPORT" I KRISTIANSTAD.

Kliché: Bengt Sjöberg

Sedan konungen, som tillbringat natten i sin vagn, vid 8-tiden på morgonen utträdde och hälsats välkommen af t. f. borgmästaren rådman Dahl, passerade han honnörsbatteriet och begaf sig sedan med sin svit till residenset.

Vid tiotiden anlände konungen till Näsby fält, där Vendes artilleriregemente stod uppställt, och höll inför fronten ett tal, hvori han lyckönskade regementet till det nu firade 100-årsminnet af dess ärofulla deltagande i slaget vid Dennewitz.

Konungen satte sig sedan i spetsen för regementet och förde det till stora torget i Kristianstad, där parad ägde rum för regementets hederstandar.

100-ARSMINNET AF WENDES ARTILLERIREGEMENTES DELTAGANDE I SLAGET VID DENNEWITZ.

(Forts. från föregående sida)

På middagen hölls i närvaro af konungen och hans stab fältgudstjänst på stora torget med predikan af biskop Billing. Därefter marscherade regementet till Norra kasärngården, dit äfven konungen, tagande vägen genom den återuppförda gamla stadsporten, begaf sig. Efter framkomsten hölls minnestelet af öfverste Toll, hvarpå konungen lät täckelset falla för den på platsen resta minnesstoden öfver slaget vid Dennewitz, Grossbeeren och Leipzig.

Foto Tapper, Kristianstad.

GUDSTJENSTEN Å STORA TORGET I KRISTIANSTAD. I midten synes Konungen och regementschefen öfverste Toll. Öfversta bilden visar biskop Billing förrättande gudstjensten och vid hans sida Konungen till häst. (Foto. Atmquist, Kristianstad.)

Foto Hamngæst, Stockholm.

60 ÅR DEN 4 SEPT.
Efter senaste porträtt.

Klädts Bengt Silfversparre.

Fru Julia Håkansson fyllde den 4 sept. 60 år och var därvid föremål för stor och hjärtlig hyllning icke blott från personligen närstående utan äfven från de många, som i tacksamt minne bevara de högtidsstunder af intensiv konstnjutning hon med så slösande frikostighet skänkt dem.

Julia Håkansson framträdde först sent — år 1886 — inför den svenska teaterpubliken men till gengäld fanns i hennes uppträdande intet af debutantens osäkerhet, hon var den borna, fullt utbildade konstnärinnan med alla de egenskaper, som tillförsäkra seger, parade med skönhet, intelligens, temperament, mod och lidelsefull hängifvenhet för det valda lefnadskallet. I rent tekniskt hänseende upphunnen af andra, kanske öfverträffad af någon står hon dock som den skådespeleriska, hvilken genom

Foto Jøyer, Stålm.

Klädts Bengt Silfversparre.

INTRODUCERAR TANGO Å OSCARSTEATERN
i den senaste operetten.

sin varmblodiga fascinerande konst i högre grad än någon annan förstått att ingjuta lifvets ande i diktens gestalter, tvingande åskådaren att känna och lida med dem. Bland hennes förmästa roller kunna nämnas Magda i "Hemmet", Anna Hjelm i "Kung Midas", Nora, Hedda Gatler, Marie Grubbe o. a.

Den nya sällskapsdansen *Tango*, hvilken med Paris som utgångspunkt eröfrat hela kontinenten, introducerades hos oss vid Oscarsteaterns premiär den 6 sept på "Den glade äkta mannen", där den dansades af fru Emma Meissner och den unge f. d. affärsmannen Orvar Björk, tidigare anställd som afdelningschef hos Nordiska kompaniet i Stockholm. Båda de uppträdande hade inhämtat sin konst hos den parisiske tangoprof. Dagobert.

SKUGGORNAS STAD. FÖR HVAR 8 DAG AF BO BERGMAN.

DET är en blank och blå kall dag — en af dessa plötsliga höstdagar som kunna komma midt i högsommaren och försvinna utan att lämna andra spår efter sig än en obestämd ångest i sinnet, en dof känsla af att det snart är slut igen med ljuset. Jag står i Upsala och ser ned för järnbrogatan. I fonden höjer sig slätten som en kulliss; det är alltid så i vissa dagar. På hela gatan syns icke en människa. Alba longa lyser hvitt och långt. Klockorna börja ringa, jag vet inte hvarför, men jag tycker att de ringa öfver alla mina minnen häruppe och jag begriper inte hvad jag hade här att göra i denna dag. Ingen känner jag i staden längre, och jag känner knappast staden själf. Det gamla är bortspadt eller undanskjutet. Det nya har ingen-ting att säga mig.

I ett par timmar har jag ströivat omkring, ensam och rådvill. Jag har ätit middag på Gästis; det satt summa två studenter i den mörka matsalen. De voro sportklädda och talade nationalekonomi, och de drucko pomril. På nationen stod allt på vid gavel, posten låg kringströdd på ett bord i vesti-

bulen, läderfåtöljerna i stora salen, tidningshyllor och schackbräden buro ett fint lager af damm, och en dammkolonn dansade i solstrimman som inte nådde fram till prins Eugens svarta slottstafla. Jag rymde och jag kom till Fyris, som trög och lat strök öfver sjögräset på botten, och jag hittade Flustret, dödt, öfvergifvet, en bikupa utan bin. De berömda almarna, som susat öfver så många glada esteter, tycktes sova i eftermiddagsljuset. En ensam svan seglade på dammen — men ingen Leda fanns inom synhåll. Och spårvagnarna rullade tomma, och de hörde förresten inte till mitt Upsala och inte heller den lilla löjtnanten som kom ut från Gillet, det var nya uppfinningar alltsammans, förbannade nya moder som inte angingo mig, främlingen, den urmödige...

Och nu står jag alltså, som sagdt, och ser ut öfver en bit af slätten — slätten som jag först här lärde mig älska. Molnen kasta sina sopande flygskuggor och så kommer solen igen; det är vackert, det ger taflan rörelse, det är det enda som lever för min blick. Jag vänder mig med saknad från synen och går in i kyrkogårdspromenaden, Här börjar det lida till kvällen, luften gränar och i de höga kro-

norna öfver mitt huvud drar ett svalt sus, men bakom alla korsen och vårdarna brinner västerhimlen som en stickande brasa. Små molntappar fladdra med eld i och slockna plötsligt. Nya tändas och slockna äfven de; jättebrasan sjunker under jorden, dagen är slut.

Jag sätter mig på en soffa och ser på några barn som leka. Jag är trött af mitt meningslösa kringirrande, nedstämd och orolig, tung i huvudet, och jag frågar mig ännu en gång hvad jag hade här att göra. Men jag får lika litet svar på denna fråga som på alla andra frågor jag brukar besvara mig själf med. Och träden susa och det rycker i mina ögonlock, och plötsligt känner jag ett stort lugn, jag känner mig inte längre öfvergifven af Gud och människor, någon eller något talar till mig, här bredvid, alldeles vid min sida.

En gammal herre har kommit och satt sig på samma soffa.

— Nej se, farbror är ute och går, säger jag utan större förvåning. Jag har ögonblickligen känt igen gubben Leman. Han håller sitt vackra hvita huvud litet på sned alldeles som han brukade i lifvet, och de varma, ödmjuka, ständigt tårfyllda ögonen med sin trohjärtade blick — ett barns och en hunds — äro oafvänt riktade på mina. Och han tar min hand i sina båda, men jag märker inte trycket.

Det är många långa år sedan vi träffades. Han har varit död i ett decennium. Hans lif var en enda kedja af misräkningar. Han hörde till de människor som äro dömda att misslyckas i allt hvad de ta sig för. Man kunde ha rätt att bli misantrop för mindre än hvad han fått genomgå, men han blef det inte, han begrep aldrig att han var utsatt för någon förföljelse af makterna, han var ingen filosof, ett stort tidigt grånadt barn var han, en poet som inte skref, en drömmare som inte vaknade, ett hjärta som inte kunde bli gammalt. Han lefde i sina syner; det överkliga blef den enda värld där han tog hem någon vinst. I den verkliga kom han, som karabiniärpatrullen i Frihetsbröderna, alltjämt för sent. När han gjorde en uppfinning, hade andra gjort den före honom. När han startade ett bolag, gick det omkull innan det hade börjat. Han hade aldrig några pengar. Det var därför han alltid laborerade med fem- och sexsiffriga tal i sin hjärna. Hela mänskligheten ville han väl, och han tvangs att göra många orätt. Han älskade allt stort och skönt, och han blef ett lättköpt offer för det lilla och fula. Hans tillvaro var ett martyrium — den ohjälpliga slarivens och den ohjälpliga fantasi-människans martyrium.

— Jo, svarar han mig, jag är på min vanliga kvällspromenad. Men jag har glömt hvar jag bodde. Jag kan inte hitta mitt hus.

— Kära farbror, det är rifvet.

— Det var skada. Jag älskade det huset; man älskar alltid de platser och de människor som kommit en att lida, inte sannt, min gosse?

— Men vi hade allt roligt där också. Minns farbror när vi provade den där korkskrufven som farbror hittat på?

— Ja, det var ingen dålig uppfinning, om jag får säga det själf. Den borde absolut haft framtiden för sig. Det var bara ett litet fel, men det hade varit lätt afhjälpt.

Han såg mig rätt in i ögonen.

Jag vågade en fråga hur han hade det numera.

— Tack, sade han, jag kan inte klaga. Det är åtminstone bekymmerfritt. Men man är aldrig riktigt nöjd. Jag måste begära permission från saligheten emellanåt för att känna att jag lefver, att det eviga lifvet är ett lif.

— Jag kan hälsa farbror från Kasper.

— Hur mår han?

— Illa. Han är statsråd.

— Det var synd på pojken. Han som hade de bästa förutsättningar att inte bli någonting.

— Han behöfver ju inte ha gått ifrån de förutsättningarna.

— Hm.

Gubben stirrade tankfull ut i kvällsluften. Hans vackra huvud darrade; händerna voro iskalla när de rörde vid mina. Ögonen kunde jag inte längre få tag i bakom pincenezen.

— Men nu skall jag ge dig tillvarons hemlighet. Det är tron. Du skall tro, min gosse. Om du tror att du har fri vilja, så har du det. Om du tror på ett evigt lif, så får du det. Vi äro så skrالا i tron, det är vår olycka. Det är därför vi inte rå på tillvaron och inte kunna göra några under längre — åtminstone inte i allmänhet.

— Menar farbror att vi på det viset skulle kunna gestalta lifvet efter behag?

— Ja, det menar jag. Nu behärskar lifvet oss, och skalderna sjunga om dess makt. Men att besjunga lifvets styrka är att besjunga vår egen svaghet.

— Hm, sade jag i min tur.

Ett sista sken lyste upp horisonten, och allt blef aska. Och i den frysande skymningen tycktes träden, husen, allt omkring oss växa. En student och en ung flicka kommer sakta i promenaden. De sågo och hörde bara hvarandra.

— Se på de där två, sade gubben vid min sida, Hela lifvet är deras, ty de tro.

Och jag såg på dem och jag kände att jag grät.

För mina dimmiga ögon befolkades plötsligt promenaden af skuggor. De myllrade fram mellan grafvarna bakom järngallret, de kommo med nickande huvuden och glappande käkar, det var gubbar och gummor och ynglingar och ungmör, och de ströko förbi soffan där vi sutto, men de tycktes bara se min granne, inte mig. De hälsade på honom och smålogo. Jag kände igen en gammal professor i landskapsrätt; han hade kuggat mig en gång, och jag betraktade honom med intresse. Han tycktes inte ha fått det straff i ett annat lif, som jag den gången förmodligen gärna unnade honom, ty han såg nöjd och lycklig ut och bar sina kollegieluntor triumferande som om det hade varit de heliga sakramenten. En blek och tunn flicka gick och läste ett bref; hon kysste det och läste om det och kysste det på nytt. Litet afsides stod en skugga och höll tal, men hvad han sade var bara luft. Han hade varit studentkårens ordförande på min tid och en berömd vältalare.

Jag vände mig till min granne på soffan.

— Säg mig, får man alltså behålla sitt yrke hos er?

— Efter döden menar du? Jo, var så säker.

— Det var betänkligt, sade jag. Då är det si och så med att ha tron.

— Men man misslyckas inte som här då jorden. Det är skillnaden. Alla mina uppfinningar, en gång ofullkomliga som allt jordiskt, äro nu fixa och färdiga.

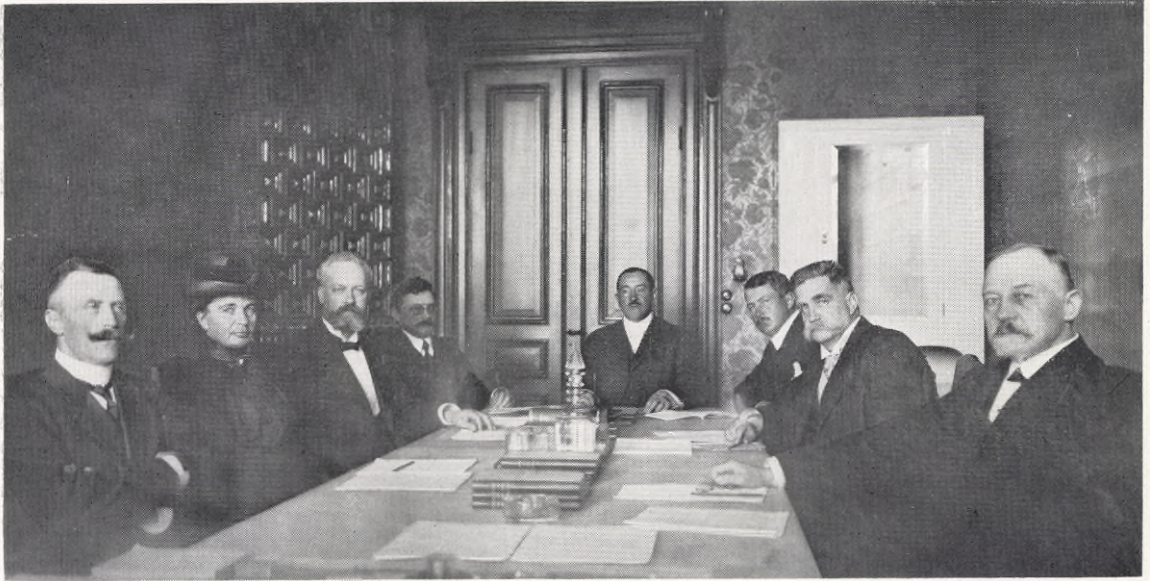
Jag tänkte på mig själf och suckade. Och nu önskade jag att jag hade varit död.

På detta sätt fortsatte vi att språka, medan skuggorna rörde sig rundt omkring oss. Jag kände deras kalla andedräkt i ansiktet och nacken. Plötsligt började jag skaka i hela kroppen; det stod en stor, tjock skugga framför mig, och äntligen förstod jag att det var den som tog mig i armen och ruskade mig.

Med ett ryck var jag vaken.

— Herrn har suttit och somnat, sade en polis-konstapel. Det är väl bäst att röra på sig litet. Vi ha kväll och kallt.

(Forts. å sid. 799).

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF. Klische: Kem. A.-B. Enligt Silfverparre, Sblm.—Og.
 r. v t. h. rundt bordet sitta: Riksdagsman P. Nilsson, Bonarp, fröken E. Wedberg,
 riksdagsman S. H. Kyvarnelius, byråchef O. F. Enbom, generaldirektören och chefen
 f. K. Pensionsstyrelsen J. G. A. af Jochnick, byråchef. C. A. Broberg, redaktör H.
 Branting och regeringsrådet A. Lindstedt.

Pensionsstyrelsen, vårt nyaste ämbetsverk, trädde den 1 sept. officiellt i funktion. Den närmaste tiden torde komma att upptagas hufvudsakligen af organisationsfrågor, hvarefter det egentliga arbetet tager sin början på nyåret, då ansökningar om understöd börja strömma in.

Den 27—31 aug. afhölls i Köpenhamn den 12:te internationella kriminalistkongressen under stor tillslutning af representanter från så godt som alla Europas stater. Första dagens förhandlingar rörde sig om åtgärders vidtagande för samhällets skyddande mot recidivister, med professor Nabokoff fr. Ryssland som inledare. Härefter utspann sig en liflig debatt om, å ena sidan inledarens åsikt, att återfallsförbrytare skall straffas och sedan göras till föremål för särskilda skyddsåtgärder och å andra sidan professor Torps, Danmark, åsikt, att endast skyddsåtgärder skulle tillgripas. Andra dagens förhandlingar behandlade frågan om specialundervisning för krimi-

Forts. å sid. 796.

12:TE INTERNATIONELLA KRIMINALISTKONGRESSEN I KÖPENHAMN 27—31 AUGUSTI.

Grupp fotografi af deltagare, bländ hvilka vi namnteckna: 1. Prof. Torp, Danmark, 2. Kriminalretsassessor Rüdinger, Danmark, 3. Prof. van Hamel, Holland, 4. Minister-president Zahle, Danmark, 5. Prof. von Liszt, Tyskland, 6. Prof. Höfjding, Danmark, 7. Prof. Nabokoff, Ryssland, 8. Prof. Engelen, Holland, 9. Prof. Stjernberg, Sverige, 10. Prof. Heimberger, Tyskland, 11. Prof. Silovic, Kroatien.

Ofvanför synas två särskildt framstående deltagare, professorerna van Hameln (1) och Nabokoff (2).

Efter fotograf.

GREKLÄNDS SEGERKONUNG, KONSTANTIN, BESÖKER KEJSAR WILHELM. Svägarne-monarkerna vid konungens ankomst till Berlin.

Klitch: Bengt Silfversparre.

Konung Konstantin af Grekland har i dagarne aflagt ett besök hos sin sväger, kejsaren af Tyskland. Ankomsten till Berlin ägde rum den 6 sept.

på aftonen till Köpenhamn. Hela kongressen, dess förhandlingar och dess fästligheter ha säkerligen lämnat hos deltagarne oförgätliga minnen af "de danskes" utomordentliga arrangeringsförmåga, slösande gästfrihet och stora älskvardhet.

Besöket synes hafva vällat oro och nervositet i Frankrikes politiska kretsar, där man fruktar, att kejsaren skall begagna detta gynnsamma tillfälle och påverka den segerkrönta grekiske konungen till förmån för trippelliansen.

*

Den 6 sept. firades i Dennewitz en storslagen högtidlighet till minne af det här den 6 sept. 1813 under det tyska befrielsekriget mot Napoleon utkämpade slaget och de därunder stupade tyska soldaterna. Högtidstalet hölls af förre rikskanslären furst Bülow. Kejsaren representerades af general v. Löwenfeld.

Forts. fr. sid. 795.

nalister, en fråga som i diskussionen öfvervägande anbefalldes att realiseras med rent praktisk undervisning, en mening som dock ej företräddes af inledaren, professor Heimberger, Tyskland, hvilken i sitt anförande uppräknade och rekommenderade en hel del teoretiska undervisningsämnen.

Bland fästligheter som de danska värdarna till gästernas ära anordnade må nämnas: Mottagningssupé på Langelinie den 27 aug., festmiddag på "Kongl. Skydebanan" den 29, mottagning och supé på Köpenhamns rådhus den 30. På söndagen den 31 utfärd med extratåg till Fredriksbergs slott och Marienlyst, där en charmant dejeuner intogs, hvar efter deltagarna efter ett besök å Kronborgs slott embarkerade å "Det Forenedes" ångare Aarhus med återkomst

Efter fotograf.

100-ÅRS DAGEN AF SLAGET VID DENNEWITZ

Minnesvärd öfver fältherren greve F. W. von Bülow-Dennewitz, aftäckt å minnesdagen i byn Dennewitz.

Klitch: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Stlm.-Gbg.

EXKONUNG MANUEL MED SIN BRUD, PRINSESSAN AUGUSTA VICTORIA AF HOHENZOLLERN

Ex-konung Manuels förmäling med prinsessan Augusta Victoria af Hohenzollern firades den 4 sept. med stor högtidlighet i Sigmaringen. Bland mängden af bröllopsgäster märktes ett tjugotal kungliga och furstliga personer. Kejsar Wilhelm representerades af prins August Wilhelm och konung Georg af England af prinsen af Wales. Den ingångna förbindelsen bar af det portugisiska rojalistpartiet hälsats med liflig glädje och anses komma att i väsentlig mån underlätta kung Manuels af partiet ifrigt efterlängtade återtagande af land och krona.

Bilden till höger:

EXDROTTNING AMÉLIE AF PORTUGAL, brudgummens moder, och PRINS WILHELM AF HOHENZOLLERN, brudens fader. VID BRÖLLOPET I SIGMARINGEN.

Efter fotografen.

Klöhn Bengt Sjöströmspar.

TSAREN MED SINA ÄLDSTA DÖTTRAR SOM REGEMENTSCHEFER: T. v. den nyförlovade storfurstinnan Olga, chef för ett husarregemente. t. h. storfurstinnan Taiana, chef för ett ulanregemente.

Nobelpristagaren Wilhelm Ostwald, som vid sidan af van't Hoff och Arrhenius är en af den fysikaliska kemiens skapare, har i dagarne fyllt 60 år.

Hans egentliga forskaregärning, som för länge sedan är avslutad, infaller under 80- och 90-talet, då han först var privatdocent i Dorpat, därpå professor vid Polyteknikum i Riga och slutligen i 20 år universitetsprofessor i Leipzig, hvarefrån han år 1906 på grund af nedsatt arbetsförmåga tog afsked.

Under denna tid utförde Ostwald ej endast själf ett intensivt vetenskapligt arbete utan utvecklade äfven en storartad pedagogisk verksamhet för hvilken han från början synes ha haft utpräglade anlag. Vid slutet af sin bana hade han därför omkring sig samlat en stab af vetenskapsmän, som kunde själfständigt bearbeta hans idéer.

Ostwald (och hans medarbetare) betraktade allt kemiskt skeende, liksom allt skeende öfver hufvud, från energilärans synpunkt och sökte öfverföra de rådande föreställningarne om den kemiska s. k. "frändskapen" till allmännare och enklare lagar och göra de kemiska fenomenen till föremål för matematiskt tänkande. Under detta sitt arbete fördes han så småningom in i den något ensidiga s. k. "energetiska" tankeriktningen, som förnekar materiaens existens (atomerna skulle blott vara energi-komplexer) och anser energien vara det egentligen substantiella i tillvaron. Senare forskare ha ha icke följt honom på denna väg; tvärtom har studiet af de elektriska urladdningarne i starkt luftförtunnadt rum, de radioaktiva fenomenen, m. m. bragt oss atomernas reella existens allt närmare in på lifvet. Detta hindrar icke att Ostwalds "energetiska" tänkande verkat i hög grad befruktande på all kemisk forskning.

Under slutet af sin vetenskapliga bana och under därpå följande populärvetenskapligt föreläsarearbete har Ostwald sökt öfverföra energilärans principer på det naturfilosofiska och sociologiska gebitet. Liksom vid allt kemiskt och fysikaliskt skeende en del energi förslöses eller rättare öfvergår till en icke önskad form (såsom t. ex. i ångmaskinen, där endast en viss procent af värmeenergien kan omsättas till det önskade mekaniska arbetet) så är det också i det samhällseliga maskineriet. Detta åskådningssätt har O. utvecklat till en ny samhällsreligion hvars etiska ideal är att låta samhället fungera med minsta möjliga energiförlust. Afståndens minskande genom förbättrade kommunikationer (O. hoppas mycket af flygkonsten!), det vetenskapliga och tekniska arbetets internationaliserande, praktiska skolreformer, ett internationellt hjälpspråk (ido) och de moderna fredssträfvandena äro därför rent etiska fordringar i Ostwalds "energetiska" samhällslära. En

60 ÅR DEN 2 SEPT.

mängd andra kulturproblem såsom straffrättsliga frågor och det i Tyskland florerande duellväsendet, som O. naturligtvis finner vidrigt, har han behandlat från samma synpunkt.

Konsten är själfallet föremål för hans stora intresse och till och med ett sådant problem, som människans möjlighet att ernå lycka, behandlar han originellt nog på matematiskt-energetiskt vis. För den som närmare vill sätta sig in O:s tankar som samhällsförbättrare rekommenderas en samling föredrag utgifna under titel "Die Forderung des Tages".

Äfven om det måste medgifvas att Ostwalds lifliga fantasi ofta förleder honom att flyga för högt öfver verklighetens fasta mark och att hans populärvetenskapliga framställningar stundom urarta till snillrika kåserier, så måste man dock beundra den geniala tankekraft hvarmed hans

ande omfiattar allt mänskligt. Den för honom egenomliga blandningen af djup grundlighet med en något vidtöfvande fantasi har i alla tider ansetts vara karakteristisk för en tysk lärde.

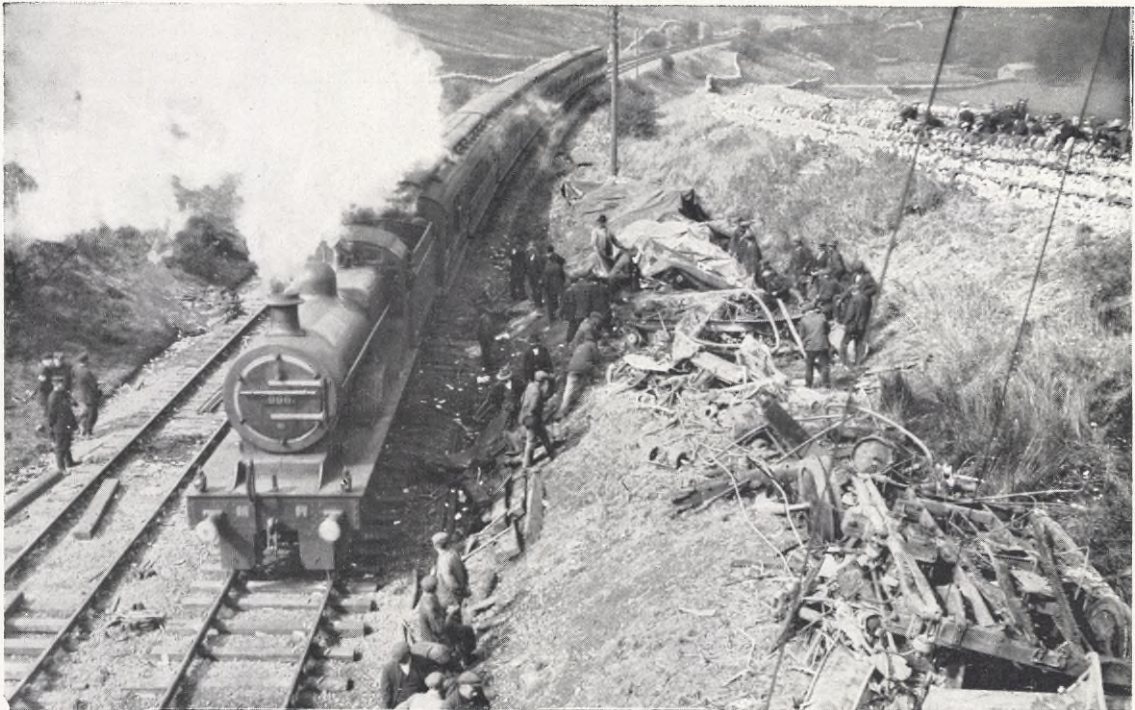
Ostwald är en stor vän af Sverige, som han första gången besökte 1884 med anledning af Arrhenii da nyss utgifna afhandling om elektrolyternas ledningsförmåga. Denna afhandling som innebar uppslaget till den elektrolitiska dissociationsteori, som Arrhenius sedermera utarbetade, väckte den dåtida lärda världens häpnad och ansågs tämligen allmänt som det rena vanvettet, men Ostwalds lifliga ingenium hade genast fattat det storslagna i de nya tankarna och mellan honom och den snillrike svensken slöts vid detta besök ett vänskapsband för lifvet. Det samarbete som därpå följde med den store svenske forskaren jämte den vetenskapliga utmärkelsen Ostwald i Sverige erhållit ha ha sedermera vid många tillfällen ledt hans steg till vårt land.

Gösta Åhman.

Till illustr. å sid. 788.

Den unge lofvande flygaren löjtnant Jungner företog nyligen med löjtnant Liljevalch som passagerare en uppstigning från Malmslätt i arméns flygskolas biplan för att flyga till Motala. Omkring en mil från startplatsen strejkade emellertid motorn och tvingade till landing vid Ekeströmmens gård i Rappestad. I samma ögonblick maskinen tog marken, greps den af en häftig stormil och kantrade, hvarvid undervingarne bräcktes och en propellerbladet afbröts. De båda flygarna sluppo ifrån äfventyret utan nämnvärda skador.

Fransmannen Pegoud, känd för sin djärfva flygacrobatik, företog den 1 sept. med lyckligt resultat det dristiga vägstycket att låta sitt flygskepp slå volter i luften. På en höjd af 1000 meter saktades motorn och monoplanet intog efter hand vertikalt läge med spetsen riktad mot jorden. Svängningen fortsattes och monoplanet flög inom kort framåt, nu på ryggen med pilotens kropp hängande nedåt. Så småningom beskre skippet en båge uppåt och intog till sist normalt flygläge. Samma manöver upprepades ännu en gång hvarefter luftskeppet, ett Bleriot monoplan af ny konstruktion, utan missöde landade.

DEN FRUKTANSVÄRDA JÄRNVÄGSKOLLISIONEN I ENGLAND, som kräjde fjorton lif förutom ett stort antal sårade. Timade den 2 sept. å Midlandbanan då ett expresseåg påkörde ett framfördående tågsätt. Spillrorna t. h. visa hvad som återstod af tåget

Forts. fr. sid. 794.

— Tack så mycket, stammade jag.

Rättvisan gjorde en lätt honnör och gick vidare. Jag frös och skämdes, när jag reste mig på mina stela ben och dref nedför Järnbrogatan. Allt var öde och tomt och mörkret betäckte ljusets stad, som för mig blifvit skuggornas. Jag vågade inte stanna där längre. Tåget rullade i väg genom slättens skymning. Hopkrupen i min kupévrå, med en fransk visbok i knät satt jag och lyddes på hjulens dunk

Dublin har under de senaste dagarne varit skådeplatsen för arbetaroroligheter af en synnerligen ondartad karaktär. Deltagarne i ett af arbetareledaren Laskin utlyst protestmöte mot stadens spårvägsbolag, som afskedat en del af sin personal, skingrades med stor våldsamhet af polisen. Upphetsningen

som fick ackompanjera Gustave Nadauds sång om de båda notarierna:

*Ah! maître Le Bègue
mon très cher collègue,
vous souvenez — vous du temps
où nous avions dix-huit ans?
Nous étions de gais compères
et nous n'étions pas,
hélas!
et nous n'étions pas
notaires.*

öfver polisens ingripande ledde senare på dagen till svåra oroligheter från arbetarnes sida. Omkring 450 civila personer, däribland äfven kvinnor och barn, samt 40 poliskonstaplar måste efter bataljen söka läkare- och sjukhusvård. Två personer hafva aflidit af sina blessyrer.

L. Fler- fotograf!

ARBETAROROLIGHETERNA I DUBLIN. En ögonblicksbild från polisens battongangrepp på folkmassan.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan.

C. B. HASSELBERG.
Professor. — Stockholm.
65 år 3 Sept.*

E. G. SON ODELSTIERNA.
Professor. — Stockholm.
60 år 5 Sept.*

C. A. EHRENSVÄRD.
Grefve. Konteramiral.
Stockholm. — 55 år 16 Sept.*

H. WARMARK.
Revisionssekreterare.
Landskrona. — 50 år 28 Aug.*

E. EK.
Ingenjör. — Stockholm.
60 år 7 Sept.*

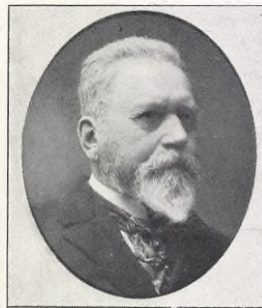
M. ANDERSON.
Kassör. — Göteborg.
60 år 4 Sept.*

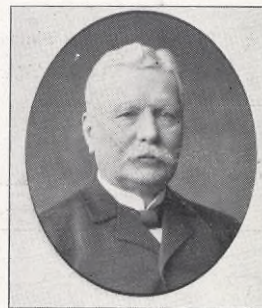
G. E. ELANDER.
Direktör. Kyrkofullmäktig.
Göteborg. — 60 år 4 Sept.

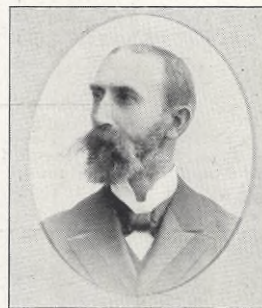
P. ANDRÉ.
Direktör för Sidenhuset.
Stockholm. — 50 år 29 Aug.

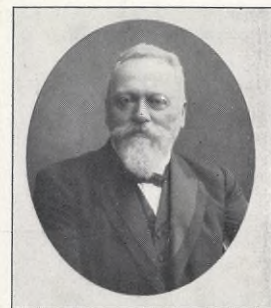
A. BJURHOLM †.
Direktör. — Stockholm.
F. 26. † 1 Sept.*

J. O. VON FRIESEN †.
Fil. Jubeld.r. F. d. Bibliotekarie.
— Stockh. F. 34. † 30 Aug.*

J. SVENSON †.
Sparbanksdirektör. — Helsing-
borg. F. 49. † 31 Aug.*

L. ADLER †.
Rådman. — Malmö.
F. 54. † 2 Sept.*

BERNHARD HASSELBERG. Stud.-ex. 66, fil. dr. 72, e. o. astronom i Pulkova 72—88; af K. Vet. akad. kallad t. dess fysiker 88, förstått prof. i allm. fys. v. Tekn. högsk. 90—99. Led. af Vet. akad. Nobelkomm. i fysik sedan 1900, led. af Nobelstift. fullm. sedan 12. Preses i Vet. akad. 08—09. Styr.-led. i Stockh. allm. telef. a.-b. sed. 91. Biogr. o. hels.-portr. arg. IX:50.

ERIK ODELSTIERNA. Afg. fr. Tekn. inst. som bergsing. 76, ing. v. Jernkontoret 83—94, förste lär. v. Filipstads bergskola 92—97, förestånd. i Falu bergsskola 99—03, t. i. professor i metallurgi o. lytkonst v. Tekn. högskolan 03, ord. sedan 04. Byggt stål- o. a. ugnar i in- o. utlandet; prisdomare vid ett flertal utställningar i in- o. utlandet.

CARL AUGUST EHRENSVÄRD. U.-löjtn. v. Flott. 78, kommandör 05 statsråd och chef i Sjöförsv.-dep. 07—10, konteramiral sistn. år; Stationsbefälhavare i Stockholm.

HUGO WARMARK. Stud.-ex. 82, jur. utr.-kand. 89, v. häradshöfd. 91, fisk. i hoif. 6, Skåne o. Bl. 97, assessor 01, hoif.rådsr. 05, t. rev. sekr. 01, konst. rev. sekr. 03, ord. 06; t. just. kansler under kortare tid 06—08; häradshöfd. i Rönnebergs m. fl. här.-doms. 10. Under åren 09—10 led. af löneregl.-komm., ord. i Nedre just.-revisionen 06—10.

ERNST EK. Stud.-ex. 74, afg. ex. fr. Tekn. högsk. 77. Direktör i Billmans fabr. & hand. a.-b. sedan 98. Bisittare i Stockh. råd.-rätt v. behandl. af vissa patentmål.

MARTIN ANDERSON. Mångårig kassör i firman Silwander & Weidig, Göteborg. Synnerligen verksam inom o. intresserad för frivilliga skytte- rörelsen. Sekr. i Göteborg. o. Bohus läns skytteförbund sedan dess stiftande 83. Alltsedan inrättandet af öfverstyrelsen i Sveriges frivilliga skytte- föreningar led. af densamma. Sedan 20 år ord. i Göteborgs schack- sällskap. Medarbetare i Svensk skyttetidn. kritt.

ANDERS BJURHOLM †. Anlade bryggeri 52, hvilket ombildades till aktiebolag 73, med B. som verkst. dir. till 89. En af Sv. brygg. fören:s stiftare, dess ord. 85—91, derefter hedersordf. På sin tid stadsfullmäktig, led. af kyrkoråd m. m. samt en af skarpskytterörelsens ledande män.

OTTO VON FRIESEN †. Stud. ex. 54, fil. dr. 60, adj. v. Nya elem. skol. i Stockholm 60—99. Lärare i arifurstarne 76—84, kon. Oscars bibliotekarie 81.

JANNE SVENSON †. Anst. v. olika skånska jernv. till 73, andre kassör i Skånes ensk. banks afd.-kontor i Helsingborg 73—94; bokh. i sparban- ken i Helsingborg 77, verkst. dir. derst. sedan 07. Stadsfullmäktig sedan 98, landstingsman.

LARS ADLER †. Stud. ex. 76, fil. kand. 80, hoif. ex. 83, v. häradshöfd. 85, polismästare i Malmö 87; rådman sedan 04. På sin tid ord. i drät- selkammaren, slakthusstyrelsen o. styr. i arbetsförmedl.

INNEHÅLL

Landshöfding Theodor Nordström (biografi och helsidespor- trätt). — Vendes artilleriregemente firar 100-årsminnet af slag- get vid Denhewitz. — Konungen på Ljungbyhed. — Carl von Cardell. — Bilder till svenska dagskrönikan. — Utomlandsnytt — Veckans porträttgalleri. — Skuggornas stad. Af Bo Bergman.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.